

Allianz in den Alpen
Alliance dans les Alpes
Alleanza nelle Alpi
Povezanost v Alpah

info

Letno poročilo 2008

Omrežje občin "Povezanost v Alpah"

Nemčija / Francija / Italija / Lihtenštajn /
Avstrija / Švica / Slovenija

Uvodnik

Leta 2007 je bilo veliko govora o podnebnih spremembah ali kar, odvisno od zornega kota, „podnebni katastrofi“. Že nekaj mesecev nas pretresa svetovna finančna kriza: njene posledice se v nasprotju s podnebnimi spremembami občutijo zelo hitro: recesija, ukinjanje delovnih mest in investicij. Nihče ne more povedati, ali se bodo razmere ponovno uredile hitreje, kot je bilo najprej mišljeno, ali pa se bodo še poslabšale. Enako velja v prenesenem pomenu tudi za podnebne spremembe. Eno pa je jasno: občine v alpskem prostoru bo kriza prizadela v obeh primerih, naj gre za krčenje občinskih proračunov ali pa za rast števila naravnih nesreč.

Čeprav izgledi niso prav nič rožnati, se ne bi smeli zatekati v črnobelo prikazovanje resničnosti. Ravno nasprotno: sedaj je čas, da se učimo iz napak, storjenih v preteklosti, in da postavimo nove usmeritve za prihodnost. In prav tukaj nastopi Omrežje občin „Povezanost v Alpah“: v našem združenju, ki trenutno šteje 272 občin z okoli 800.000 prebivalci, lahko delujemo učinkoviteje kot posamezniki. Z izmenjavo izkušenj se drug od drugega učimo, prevzemamo rešitve, ki so se v praksi že obnesle, in se tako izogibamo napakam. Omrežje občin je na tem področju v preteklih enajstih let opravilo pionirsko delo. V trenutni fazi konsolidiranja je treba poskrbeti za nadaljnjo krepitev sodelovanja in za trajno zagotovitev kakovosti dela v okviru naše mreže.

Omrežje občin je na pravi poti. V okviru projekta DYNALP² se bo v letu 2009 izvajala vrsta pilotnih projektov. Nadaljevalni projekt, ki je že v pripravi, bo obravnaval aktualno temo: podnebne spremembe. Velikega pomena je tudi načrtovana izmenjava mladih iz občin članic omrežja, kajti samo ob sodelovanju novih generacij je mogoče v Alpah uresničiti trajnostni razvoj.

Sedanja in vse naslednje krize naših občin ne bodo obšle brez posledic. Z omrežjem »Povezanost v Alpah« pa imamo priložnost, da se izzivov lotimo skupaj in da z daljnovidnim ravnanjem morda na dan potegnemo celo kakšno korist.

Walter Grath, član predsedstva

© Oberstaufen

Vsebina

3 Finančno poročilo 2008

4 Nove članice Omrežja občin

- 4 Francija
- 5 Nemčija
- 6 Švica

7 Novice iz naših članic

- 7 Italija
- 7 Francija
- 8 Švica
- 9 Avstrija
- 9 Liechtenstein
- 10 Nemčija

11 DYNALP² kratko in jedrnat

Posebne značilnosti vsakega izmed 36 projektov DYNALP².

15 Veliko snovi za razpravo o dejavnostih enega leta

Ne glede na to, ali je šlo za energijsko učinkovito gradnjo, okoljsko izobraževanje, čezmejno sodelovanje ali inovacije – prireditveno leto 2008 je ponudilo veliko znanja in informacij.

16 Povezanost za mlade

17 Razno: drugi pomembni dogodki v letu 2008

Leto 2008 je bilo za občino z različnih vidikov zelo uspešno. Rezultati, projekti, izdelki in ljudje so nas spremljali vse od začetka, ali pa so se nam pridružili na novo.

18 Intervju: Thierry Billet

S Thierryjem Biletom, podžupanom in okoljskim pooblaščencom mestne občine Annecy, smo se pogovarjali o njegovih prizadevanjih za trajnostni razvoj svojega mesta.

20 Novi program projekta Dynalp: občine v boju za podnebje

Finančno poročilo

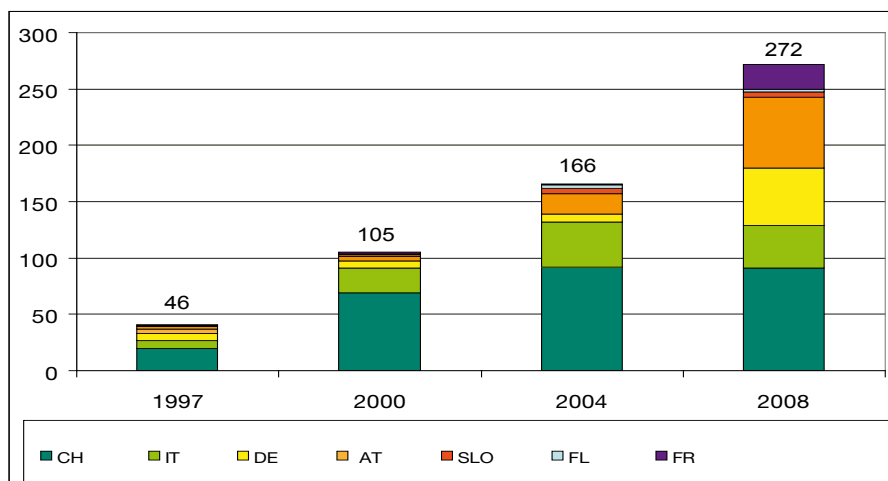
Kot predhodno je tudi leto 2008 zaznamoval projekt DYNALP².

Brez upoštevanja internih prenosov so prihodki znašali okoli 575.000 EUR, kar je okoli 40.000 EUR več kot lansko leto, odhodki pa 502.000 EUR. Članarine so s 109.500 EUR občutno presegle znesek v višini 100.000 EUR.

Glavnina sredstev je bila tudi to leto porabljena v okviru projekta DYNALP². Od švicarskega sklada za naravo MAVAS smo prejeli 394.000 EUR, za projekt je bilo namenjenih 387.000 EUR, od tega je bilo 187.000 EUR nakazanih za izvajanje projektov članic. Za delavnice smo porabili 41.000 EUR, za komunikacijo okoli 22.000 EUR. Za koordinatorsko delo animatorjev je bilo namenjenih okoli 46.000 EUR. Stroški za projektni menedžment, kontroling in žirijo so znašali 12.000 EUR.

Projekt DYNALP, ki se je izvajal v okviru pobude Skupnosti Interreg III B, je bil s strani EU končan leta 2008. Za projekt, ki je bil končan leta 2006, je društvo prejelo subvencije EU v višini 94.000 EUR. Delni znesek v višini 45.000 EUR je moral biti nakazan prek italijanskega okoljskega ministrstva in še ni prispel na račun društva. Poleg projekta DYNALP² je bil najpomembnejši dogodek v letu 2008 Alpski teden. Za delavnice in delovanje na področju odnosov z javnostmi (spletna stran, izvlečna stojala) so stroški znašali okoli 56.000 EUR. Stroški prevajanja so obsegali znaten del vseh stroškov in so navedeni v zgornjih postavkah, letno pa vsota presega 100.000 EUR. Ti izdatki so nujno potrebni za ohranjanje komunikacije med članicami v štirih alpskih jezikih. Administrativni stroški, vključno z nalogami sekretariata, so v prejšnjem letu znašali okoli 51.000 EUR.

Prehodna postavka, za katero bi si kljub dejstvu, da se je podvojila, želel, da bi bila višja, pa je podpora energetskega projektu organizacije AGOCA v Kirgizistanu: gre za 6.600 EUR.

Spremembe v številu članic od leta ustanovitve do danes.

K sredstvom, ki jih je porabilo društvo, sodijo tudi stroški v posameznih državah članicah. V Švici je bilo okoli 54.000 EUR in v Avstriji več kot 31.000 EUR neposredno prek »Povezanosti v Alpah« investirano v uresničevanje Alpske konvencije. V Franciji so država, regije in departmaji Omrežje občin podprli prek CIPRE Francija (za koordinatorsko delo in druge dejavnosti), in sicer v višini 24.500 EUR.

V naslednjih letih si bomo prizadevali, da bi vsaka občina članica lahko financirala t.i. koordinatorski dan iz svojih, tj. nacionalnih sredstev.

Razen teh sredstev so občine poleg članarine porabile dodatna sredstva. Samo prek projekta DYNALP² je bilo v letu 2008 za investicije porabljenih več kot 400.000 EUR. Poleg tega so občine investirale veliko višjo vsoto v projekte, ki se navezujejo na izvajanje Alpske konvencije.

Rainer Siegele, predsednik

Nove članice Omrežja občin

Leto 2008 je bilo za Omrežje občin v znamenju Francije. Kar pet občin je pristopilo k omrežju. Poleg tega smo zabeležili večji ali manjši porast v Švici oziroma Nemčiji. Novinke bodo predstavljene v bližnji prihodnosti.

V Franciji

Anancy

Število prebivalcev: 50'000

Površina: 16 km²

Nadmorska višina: 448 – 1'700 m

Občina Anancy v Visoki Savoiji je srednje veliko alpsko mesto s 50.000 prebivalci. Ima zelo dobro ohranjeno srednjeveško jedro in leži neposredno ob Annecyjskem jezeru, katerega obrežje sega vse v mesto, zato je njegovo središče prepredeno s številnimi malimi kanali, zaradi katerih je mesto dobilo vzdevek Alpske Benetke. Mesto zlasti poleti obiščejo številni turisti, ki občudujejo lepote kraja. V neposredni bližini so številna smučarska središča, zato je mesto priljubljen turističen kraj tudi pozimi.

Anancy si prizadeva zlasti za varstvo podnebja. Da bi bilo mogoče natančneje oceniti možnosti za varčevanje z energijo, mesto trenutno izvaja termografske meritve objektov s pomočjo infrardečih zračnih posnetkov. Poleg tega je v pripravi program sanacije »energij-skih grehov«. Mesto je med drugim pregledalo stanje na področju emisij CO₂, izsledke pa bo upoštevalo pri ureničenju občinske politike.

Crévoux

Število prebivalcev: 100

Površina: 56 km²

Nadmorska višina: 1'169 – 2'989 m

Ta majhna občina s 100 prebivalci že od leta 1936 velja za enega prvih smučarskih krajev v francoskih Južnih Alpah. Danes preživlja žičničarsko podjetje v Crévouxu finančno krizo in to kljub dejstvu, da ima kraj zagotovljeno snežno odejo. Kot alternativo ponuja občina dobro vzdrževane in urejene proge za tek na smučeh, poleg tega pa je svojo turistično ponudbo obogatila z vožnjo s sanmi in lednim plezanjem. Na socialnem področju ima občina velike težave z vzdrževanjem obstoječe infrastrukture, zaradi česar so pred nekaj leti morali celo zapreti šolo. Občini pa je vseeno uspelo ohraniti prevoz šolarjev z avtobusom. Zanimanje oseb za naselitev v občini je trenutno zelo veliko, kar bi bila za Crévoux dobra priložnost, da obnovi infrastrukturo in ohrani življenje v vasi. V ta namen pripravlja občina zazidalni načrt, na podlagi katerega bodo določena zazidalna območja za strnjeno pozidavo, obenem pa bo načrt preprečeval neenakomerno pozidavo.

Cruseilles

Število prebivalcev: 3'800

Površina: 25 km²

Nadmorska višina: 400 - 1'300 m

Cruseilles ima 3800 prebivalcev in je od švicarske meje oddaljen le 15 km. Zaradi take geografske bližine se je v zadnjih treh desetletjih število prebivalcev v občini podvojilo. Še danes je povpraševanje po stanovanjih v občini precejšnje. Visoke najemnine pa povzročajo socialne probleme in tako mlade družine v Cruseillesu le s težavo najdejo stanovanje. Občinsko vodstvo se problema zaveda in ga poskuša ustrezno rešiti.

Še pred kratkim je bil Cruseilles izpostavljen hudim obremenitvam, ki jih je povzročal gost tranzitni promet med Annecyjem in Ženevo. Odkar je zgrajena avtocesta, so se razmere v prometu izboljšale; občina načrtuje prenovo središča kraja. Preuredili bodo vaško jedro, ki se mu bo z zelenimi površinami povečala vrednost in bo postalo privlačnejše za pešce. Aktualen projekt je tudi priprava lokalne Agende 21. Z izvajanjem prvih dejavnosti naj bi začeli poleti 2009. Veliko pozornosti namenja občina sodelovanju občanov pri projektu.

© Anancy

© Crévoux

© Cruseilles

Le Monétier les Bains

Število prebivalcev: 1'044

Površina: 130 km²

Nadmorska višina: 400 – 1'300 m

Le Monétier les Bains leži med dvema znanima visokogorskima prelazoma na severovzhodnem robu narodnega parka Les Ecrins. Na 130 km² velikem območju občine se razprostirajo ledeniki, strme skalne stene, odprta travišča in globoke kotanjaste doline, skozi katere teče reka Guisane, ob kateri se stiska sedem zaselkov. Le Monétier les Bains si znano zimsko smučarsko središče Serre Chevalier deli s štirimi drugimi sosednjimi občinami. V naravnem vročem vrelcu je občina odprla terme, ki so zgrajene v standardu HQE (haute qualité environnementale – francoska oznaka za okoljsko kakovost za zgradbe). Občina je pred kratkim določila območje obrtne cone in tako različnim podjetnikom in obrtnikom zagotovila pogoje za razvoj. Ključna področja, na katerih deluje občina, so ovrednotenje obstoječe kulturne dediščine ter vzpostavitev mobilnosti v vasi kakor tudi med vasjo in smučišči.

Réallon

Število prebivalcev: 231

Površina: 71 km²

Nadmorska višina: 1'000 – 2'993 m

Območje občine Réallon, ki obsega pet zaselkov, se razprostira na 70 km². V občini je tudi manjše smučarsko središče s šestimi žičnicami, s katerim upravlja občina. Občini Réallon je uspelo ohraniti šolo za otroke v starosti do deset let, kjer poteka kombinirani pouk v enem oddelku. Občina si zelo priza-

deva za trajnostni razvoj in v ta proces poskuša pritegniti čim več prebivalcev. Po dolgem času je leta 2008 v središču kraja in na stari trdnjavi spet potekala srednjeveška prireditev. Trenutno Réallon pripravlja študijo o diverzificirani turistični ponudbi, ki se trenutno še vedno osredotoča na smučarski turizem. V ta namen so že začeli širiti turistično ponudbo (vzpostavitev pešpoti in turističnega jahanja). Zazidalni načrt območja, ki naj bi preprečil, da bi se vas preveč razširila, je trenutno v presoji prebivalcev. Poleg tega namerava občina z gojenjem zdravilnih rastlin uvesti novo gospodarsko dejavnost.

Siv-Ann Lippert

V Nemčiji

Društvo za regionalni razvoj

Westallgäu – Bayerischer Bodensee

Število občin: 19

Število prebivalcev: 80'139

Površina: 323 km²

Nadmorska višina: 394 – 1'118 m

Društvo LEADER »Regionalentwicklung Westallgäu-Bayerischer Bodensee« je nastalo leta 2007, ko se je lokalna akcijska skupina (LAG) razširila v Impuls Westallgäu 10+ in so se ji pridružile občine iz bavarske regije Bodensko jezero. Regija članica obsega vseh 19 občin iz deželnega okraja Lindau: mesto Lindau, Lindenberg im Allgäu, Bodolz, Gestratz, Grünenbach, Heimenkirch, Hergatz, Hergensweiler, Maierhöfen, Nonnenhorn, Oberreute, Opfenbach, Röthenbach, Scheidegg, Sigmarszell, Stiefenhofen, Wasserburg, Weiler-Simmerberg

in Weißensberg. K društvu pripada tudi Oberstaufen v deželnem okraju Oberallgäu (ustanovitvena članica Omrežja občin »Povezanost v Alpah«).

Pokrajina je raznolika: od Bodenskega jezera, kjer se kmetije ukvarjajo z vinogradništvom in sadjarstvom, prehaja v severno obrobje Alp prek zahodnega allgojskega gričevja, za katero je značilno intenzivno gospodarjenje na travinju. Participativno usmerjeni razvojni proces se odvija v skladu s postavljenim geslom: »Trajnostno oblikovanje raznovrstnosti in čezmejno delovanje«. Področja delovanja so npr. ekološko kmetijstvo in neokrnjena pokrajina (projekti: zveza za allgojska mokrišča, pobuda za pridelavo sadja v travniških sadovnjakih), turizem, ki je prilagojen značilnostim domače regije (arhitekturni turizem s poudarkom na uporabi lesa bele jelke) in trajnostni gospodarski razvoj (npr. skupno upravljanje zemljišč in nepremičnin).

Wildpoldsried

Število prebivalcev: 2'554

Površina: 22 km²

Nadmorska višina: 722 – 922 m

V Wildpoldsriedu, 10 km severovzhodno od Kemptna v regiji Oberallgäu, posebno pozornost posvečajo sodelovanju politike in uprave z državljani, zlasti na področju okolja in energije. V skladu z motom, ki so si ga zastavili v občini »Wildpoldsried – inovativen in usmerjevalen« (WIR), že od leta 1999 dalje skupaj z občani izdelujejo ekološki profil kraja. Ključne točke so proizvodnja energije iz OVE, varčevanje z energijo, uporaba lesa kot ekološkega gradbenega materiala ter varstvo vodnih virov in

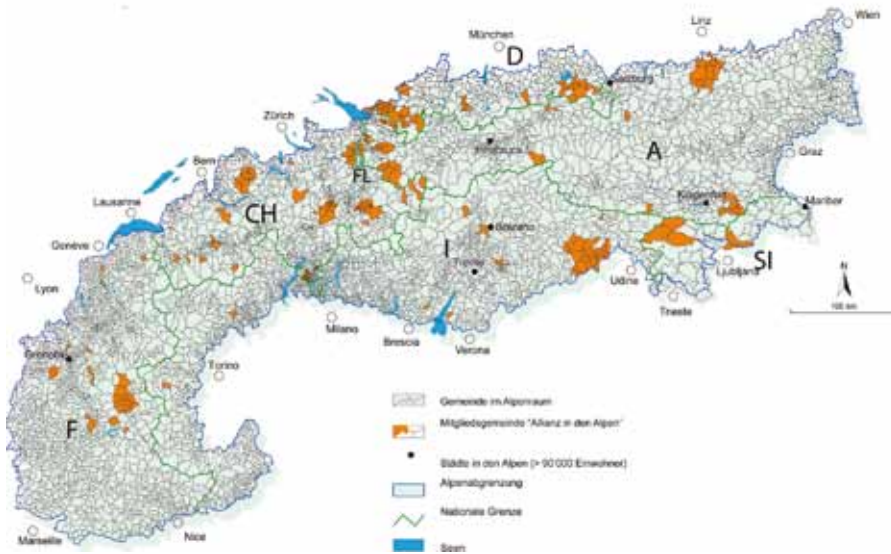
© Le Monétier-les-Bains

© Réallon

Westallgäu ©Thomas Greiter

© »Povezanost v Alpah«

Trenutno šteje Omrežje občin 272 članic, v katerih živi 810.000 ljudi, in sicer na površini 11.000 km². To predstavlja okoli 6.2 % vsega alpskega prebivalstva ter 5.7% površine Alp.

čiščenje odpadnih voda. Številni pilotni projekti so pripomogli, da je Wildpoldsried postal občina, ki je lahko zgled drugim; bila je tudi že večkrat nagrajena, nazadnje je prejela glavno nagrado na natečaju CIPRE cc.alps. V občini imajo večje število sistemov ogrevanja na lesno biomaso, bioplin, sončno energijo ter fotovoltaični in geotermalni sistem kot tudi pet vetrnic. Od leta 2005 dalje deluje sistem ogrevanja na pelete, ki ogreva vse javne in nekatere zasebne objekte. V kraju so zgradili tudi več lesenih objektov v inovativnem slogu, med njimi športno dvorano in parkirno hišo.

Thomas Probst

V Švici

Ardez

Število prebivalcev: 431

Površina: 61 km²

Nadmorska višina: 1'235-3'230 m

Ardez v Spodnjem Engadinu je s 431 prebivalci ena najmanjših občin članic v švicarski mreži. Število prebivalcev se ne spreminja in tudi v finančnem pogledu zagotavlja Ardez svojim prebivalcem določeno stabilnost zaradi prihodkov iz dajatev, ki jih Engadinske elektrarne plačujejo za vodno dobro.

Kot številni drugi gorski in hribovski kraji se tudi v Ardezu borijo s pomanjkanjem delovnih mest, naraščajočimi trendi staranja prebivalstva ter stalnim upadanjem števila kmetij. Enkratnost naravne in kulturne krajine Spodnjega Engadina ima zagotovo velik turistični potencial, ima pa tudi drugo »plat medalje«. Veliko

povpraševanje nedomačinov po tradicionalnih hišah in stanovanjih kot sekundarnih prebivališčih je prekomerno zvišalo cene tamkajšnjih nepremičnin in zemljišč, ki si jih domačini komajda lahko še privoščijo. Ta tendenca ima za življenje skupnosti v Ardezu nepredvidljive posledice.

To je tudi razlog, da je bilo ustanovljeno društvo Viva Ardez, ki želi dati življenju v občini nove impulze in pri različnih projektih regionalnega razvoja sodeluje z drugimi deležniki iz kmetijstva, turizma in obrti. V Omrežju občin »Povezanost v Alpah« vidi »mali« Ardez pomembnega zaveznika, ki lahko s svojim znanjem in izkušnjami podpre lokalne pobude ter zaradi svojih številnih stikov pomaga tako pri realizaciji kot pri financiranju projektov.

Peter Niederer

© Wildpoldsried

Ardez ©ytc

Novice iz naših članic

Italija

Sodelovanje in izmenjava izkušenj za dobre rezultate

© Antonio Zambon

Slovesno odprtje naprave za daljinsko ogrevanje na biomaso v Budoii konec septembra.

Leta 2008 k Omrežju občin ni pristopila nobena italijanska članica, čeprav je za pristop ali sodelovanje izrazilo zanimanje več občin. Občine članice so bile zelo dejavne, zlasti z vidika kakovosti svojih dejavnosti, za katere so lahko izkoristile prireditve in izmenjavo izkušenj na mednarodni ravni.

Delovanje v okviru projekta Dynalp je obrodilo sadove

Občina Berbenno, kjer je bil aprila organiziran seminar DYNALP², nadaljuje z dejavnostmi, s katerimi si prizadeva povečati vrednost doline Val Brunone. Potem ko je uspešno kandidirala za sredstva podpore najprej v okviru projekta DYNALP, nato pa še nadaljevalnega projekta DYNALP², je dolini za vzdrževanje pohodniških poti in podeželskih hiš v arheološkem parku subvencijska sredstva namenila še deželna Lombardija.

Pred kratkim so v občini sprejeli prostorski načrt, ki za novogradnje predvideva spodbude v obliki nižjih cen stroškov komunalne ureditve, če se uvrščajo v razreda energijske učinkovitosti A in B oz. če uporabljajo sprejemnike sončne energije ali fotovoltaični sistem. Okoljska organizacija Legambiente je leta 2008 občini podelila zeleno zastavo (bandiera verde, ki je pomembno okoljsko priznanje za prizadevanje povečanja vrednosti doline Val Brunone ter za vzpostavitev pohodniških in učnih poti.

Daljinsko ogrevanje na lesno biomaso

20. septembra 2008 so v občini Budoia odprli največjo kotlovnico na lesno biomaso s sistemom daljinskega ogrevanja (700 kW), ki bo od letošnje zime dalje ogrevala pet objektov v občinski lasti (mestno hišo, šole, menzo in socialne ustanove). V razpisu je občina postavila pogoj, da se naprava oskrbuje z biomaso lokalnega izvora (oddaljenost največ 40 km od ogre-

valnega sistema). Po predvidevanjih naj bi se v prihodnje tudi zasebna gospodinjstva priključila na sistem, obenem pa naj bi se povečala raba gozda kot lokalnega dobavitelja lesa. Za okoliške kraje deluje omenjeni sistem kot zgled.

Poleg tega so bila pri razširitvi prostora za šolsko stavbo upoštevana načela gradbene biologije in energijske učinkovitosti.

Vztrajno premagovanje naravnih nesreč

Občino Massello je konec maja prizadelo hudo neurje: v dolini je v 24 urah padlo več kot 180 mm dežja. Hudourniki so povzročili poplave, mali gorski potoki so hipoma postali mogočni vodotoki s katastrofalnimi posledicami za lokalno cestno infrastrukturo. Občina je bila tik pred poletno sezono več dni odrezana od sveta, saj je bila edina cesta, ki vodi v dolino, na več mestih uničena. Na srečo ni bil nihče poškodovan, pa tudi poletna sezona se je lahko zaradi popravila dovozne ceste pravočasno začela.

Občina Massello bo v prihodnje organizirala ekskurzije za gibalno ovirane osebe, zato jo zanimajo izkušnje, ki jih imajo občine na tem področju.

Francesco Pastorelli

Francija

Podmladek prinesel mladostno svežino v francosko Omrežje občin

Občinske volitve na začetku leta 2008 so francoske članice omrežja dodobra pretresle. Številni župani francoskih občin, ki so članice omrežja, niso bili ponovno izvoljeni. Z novimi župa-

Bourg d'Oisans/F: donosna lokacija za francoske občine, članice »Povezanosti v Alpah«.

ni, od devetih se jih je zamenjalo kar sedem, je naše omrežje navezalo stik in jim predstavilo način delovanja. Na tem „krožnem potovanju“ po francoskih Južnih in Severnih Alpah lani zgodaj poleti so predstavniki omrežja obiskali občine, ki so izrazile interes za Omrežje občin. Razgovori z župani so omogočili intenziven vpogled v pglavitne probleme francoskih alpskih občin in jasno pokazali potrebo po medsebojni izmenjavi. Občina Bourg d'Oisans je zato članice in občine, ki so izrazile zanimanje za Omrežje občin „Povezanost v Alpah“, povabila na neformalno srečanje francoskih županov, ki je bilo na začetku oktobra in kjer se je razpravljalo o prihodnjih dejavnostih francoskega dela omrežja. Udeležbo je napovedalo okoli 30 ljudi, kar je zadovoljujoče, sploh pa je bilo pri občinah občutiti veliko ustvarjalnega navdušenja za sodelovanje. Srečanja se je udeležilo tudi vseh pet novink iz francoskega Omrežja občin „Povezanost v Alpah“ (gl. stran 5 in 6).

Mladi v Alpah

Julija in avgusta sta bili v občini članici Argentière-la-Bessée organizirani dve srečanja mladih, namenjeni izmenjavi izkušenj in informacij. Že na začetku leta je Omrežje občin v sodelovanju z alpsko mrežo za okoljsko vzgojo REEMA izdelalo koncept in akcijski načrt delovanja mladinskih delovnih taborov, da bi tako ozavestili mlade o pomenu trajnostnega razvoja na območju Alp. Mladi iz številnih držav so v nekdanjem občinskem rudniku srebra tri tedne odkopavali rudniške rove v turistične in znanstvenoraziskovane namene. Ob prostih dnevih so raziskovali okolico, se srečali tudi z ovčjimi pastirji, oskrbniki planinskih koč in čebelarji, s katerimi so si izmejali poglede in izkušnje o življenju v Alpah, ob večerih pa ob taborniškem ognju in pod zvezdnatim nebom okušali dobrote in v moderiranem pogovoru razpravljali o tem, kar so doživeli na taboru, in o trajnostnem razvoju v Alpah. (siehe dazu auch Kasten auf Seite 16).

Spremembe...

Pri opravljanju koordinacijskih nalog za francoski del Omrežja občin „Povezanost v Alpah“ je CIPRI Francija veliko podpora izkazal Roger Caracache, nekdanji župan občine Sappey en Chartreuse, ki kot prostovoljni sodelavec že od začetka leta skupini stoji ob strani z nasveti in dejanji.

Ne na tem mestu se želim posloviti od vseh iz Omrežja občin, obenem pa se zahvaljujem za plodno sodelovanje (v pravem pomenu besede) in intenzivno izmenjavo. Skrb za „Povezanost v Alpah“ je delo, ki človeka zelo prevzame in ga bom zato (kot tudi vas seveda) zelo pogrešala. Moje delo bo prevzela Charlotte Penel, s katero ste se nekateri od vas že spoznali na zadnji seji koordinatorev v Innsbrucku.

Siv-Ann Lippert

Švica

O osvojenih lovorikah in trnovi poti – prestrukturiranje švicarskega Omrežja občin „Povezanost v Alpah“

Projekt DYNALP² Strada Regina je v regiji Malcantone (IT) omogočil učinkovitejše povezovanje javnih ustanov ter krajev zgodovinskega, kulturnega in ekološkega pomena.

Predsedovanje švicarskega Omrežja občin „Povezanost v Alpah“ je v začetku leta 2008 od župana občine Grabs Ruedija Lippunerja prevzel Franz Gnos, občinski svetnik občine Silenen (UR). Gnos je ob izidu prve številke informativnega biltena švicarskega Omrežja občin dejal: „Kljub veselju in upravičenemu ponosu, ki ga občutimo ob vsem, kar smo dosegli, ni nobenega razloga za spanje na lovorikah. Od začetnega navdušenja nad uresničevanjem trajnostnega razvoja v švicarskih alpskih občinah je v zadnjih letih ostalo bolj malo.“

Te besede pojasnjujejo reorganizacijo švicarske „Povezanosti v Alpah“, ki ni bila enostavna in se je začela z generalno skupščino v občini Ponte Tresa leta 2006. Od leta 2007 dalje je med članicami potekala intenzivna strateška razprava o položaju švicarske „Povezanosti v Alpah“. Ob koncu omenjenega procesa v začetku leta 2008 je bil sprejet sklep, da usklajevanje dejavnosti mreže prevzame SAB (Švicarska delovna skupnost za gorska območja), za komunikacijo in odnose z javnostmi pa se zadalži CIPRO Švica. Z novo ureditvijo naj bi se sinergije, značilne za gorska območja, bolje izkoristile, prav tako naj bi se povečala tudi izmenjava izkušenj in informacij med članicami.

Da bi lahko komunikacijo in koordinacijsko dejavnost usmerili v članske občine v skladu z njihovimi potrebami, je bila opravljena evalvacija. Ta je obsegala analizo ankete, ki je bila med članicami izvedena leta 2006, in poglobljeno razpravo z izbranimi predstavniki članskih občin. Na tej podlagi sta SAB in CIPRA pripravili seznam storitev s ciljem pospešiti profesionalizacijo usklajevanja dejavnosti omrežja ter izboljšati obveščanje znotraj članic in komuniciranje z javnostjo.

Prednostna naloga je širitev omrežja s pridobivanjem novih članic. Ko se bo junija 2009 končal projekt DYNALP², bo to

žal pomenilo tudi konec pomembne gonilne sile pri izvajanju projektov v švicarskih članskih občinah. Večina projektov, ki so se izvajali v okviru DYNALP², npr. v občinah Reichenbach, Val Lumnezia, Malcantone itd., bo ocenjena v naslednjih mesecih in izvajanje se bo nadaljevalo tudi v naslednjih letih. Kot naročen je zato v takih okoliščinah program za spodbujanje razvoja podeželskega turizma na gorskih območjih, ki sta ga pripravili organizaciji Schweizer Berghilfe in Schweiz Tourismus, pri katerem sta članski občini Val Lumnezia in Val d'Hérence (St. Martin) že vložili prošnjo.

Peter Niederer

Austrija

Trajnostno oblikovanje alpskega življenjskega prostora

Letna konferenca društva Povezanost v Alpah Avstrija je letos potekala v zgornjeavstrijskem Ebenseeju.

ra

Tako se je glasila zahtevna tema letne konference društva »Povezanost v Alpah Avstrija«, ki je potekala 17. in 18. oktobra 2008 v avstrijskem Ebenseeju.

Predavatelji so po mnenju obiskovalcev zelo dobro predstavili obravnavano temo, ki je obsegala problematiko udeležbe državljanov, sodelovanje med naravnim in gospodarskim prostorom v korist visoke kakovosti življenja in možnosti, ki jih imajo občine za podpiranje ustvarjanja dodane vrednosti na regionalni ravni. Poleg tega so se udeleženci seznanili s projekti, ki jih izvajajo v Ebenseeju in njegovi okolici, kot tudi s prizadevanji Štajerske, da postane trajnostna regija.

Prisotni so si bili enotni: bilo je zelo zanimivo in informativno, škoda je le, da se je konference udeležilo zelo malo ljudi. Učenje drug od drugega ter izmenjava izkušenj in načinov reševanja problemov sta vedno velika pridobitev za lastno delo v občinah in regijah.

Ena od točk dnevnega reda skupščine članic je bila izvolitev

predsedstva. Dosedanji člani – župani Rainer Siegele (predsednik), Franz Ferdinand Türtscher (namestnik predsednika) in Arnold Hirschtbühl kot član sosveta – so bili ponovno izvoljeni, novi član v vlogi člana sosveta pa je župan in deželni poslanec Jakob Strauss.

Posamezna predavanja in izčrpno poročilo si je mogoče presneti z domače spletne strani www.povezanostvalpah.org Organizacijo letne konference je finančno podprla avstrijska dežela Zgornja Avstrija, soorganizatorica pa je bila Akademija za okolje in naravo Zgornje Avstrije.

Zvezno ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo, okolje in upravljanje voda podprlo »Povezanost v Alpah Avstrija«

Zvezno ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo, okolje in upravljanje voda je za izvajanje naših dejavnosti v letu 2008 prispevalo subvencijo v višini 30.000 EUR. Tako bomo lahko okrepi-li proces vzpostavljanja struktur, zlasti še izvajanje koordinacijske dejavnosti v članskih občinah in njihovo medsebojno povezovanje.

Elke Klien

Lihtenštajn

Kakovost življenja in storitve za občane

Čezmejno sodelovanje v okviru projekta predarlberških, vzhodnošvicarskih in lihtenštajnskih občin je tema, ki je bila kot projektna ideja predložena v okviru programu čezmejnega sodelovanja EU Interreg IV. Namen projekta z naslovom Živeti in delati v skupnem življenjskem prostoru je omogočiti ljudem, da se prek različnih poti поблиže seznanijo s temo, kot je kakovost življenja. Projekti, ki se bodo v projektnih občinah izvajali na področju mobilnosti dnevnih migrantov, naravnega in prostora, socialnih odnosov in energije, naj bi obsegali celoten spekter sodelovanja. Namen tovrstnega sodelovanja v obmejnem prostoru treh držav z istim maternim jezikom je učiti se eden od drugega in drug z drugim, izmenjati si izkušnje in znanje in napredovati. Med pripravami je bilo mogoče opaziti, da obstaja velik interes za spoznavanje razmer v posameznih partnerskih občinah in tudi za iskanje skupnih rešitev za probleme, ki jih državne meje ne zaustavijo. Za potrebe izvajanja projekta je bilo treba najti partnerje. Številni akterji se posvečajo trajnostnemu razvoju, zato bi bilo smiselno tudi v tem primeru v okviru sodelovanja pokazati, kako je mogoče pojem »trajnostnega razvoja« v načrtovanju razvoja občin napolniti z življenjem tudi na čezmejni ravni.

Težišče delovanja v lihtenštajnskih občinah je bilo leta 2008 usmerjeno v izboljšanje infrastrukture kot pomembnega sestavnega dela kakovosti življenja v občinah. V Schaanu so središče kraja preoblikovali v prostor srečanja, obenem pa se tam gradi nova avtobusna postaja. Občina Mauren je na začetku leta 2009 s prebivalci slavnostno proslavila selitev v novo upravno stavbo in s tem državljanom zagotovila boljši storitveni servis. Tudi v občini Triesenberg so skupaj z uporabniki uredili društveni dom, dom za oskrbo starejših in bolnih ter upravno stavbo.

Gabriele Greussing

Nemčija

Med rastjo in primanjkljajem sredstev

Z novima članicama – občino Wildpoldsried in regijo Regionalentwicklung Westallgäu – Bayerischer Bodensee – šteje

©Freddy Kaiser

Novogradnja vaškega centra v Schaanu/FL.

Omrežje občin »Povezanost v Alpah« v Nemčiji 12 članov, oziroma 51 posameznih občin.

Pilotni projekt DYNALP² o zgodovini v dolini Achenal

Projekt DYNALP² »Po zgodovinskih sledih skozi alpsko rečno dolino 3000 let tovornih poti vzdolž reke Achen na Tirolskem« poteka s polno paro. Njegov namen je prebivalce sedmih občin, ki ležijo na območju Chiemgauskih Alp, seznaniti z dolgo in pozabljeno tritisočletno zgodovino doline Achenal, ki je povezovala nemški Chiemgau in avstrijski Pinzgau, obenem pa omogočiti podoživljanje najpomembnejših zgodovinskih dogodkov, npr. s pomočjo informacijskih tabel, legend z oznakami poti in z Achentalskim vodnikom zgodovinskih poti.

Delavnica o čezmejnem sodelovanju v Immenstadtu

24. in 25. septembra 2008 je v Immenstadtu (Oberallgäu) potekala delavnica v okviru projekta DYNALP² Čezmejno sodelovanje – priložnost za regionalni razvoj in zavarovana območja, ki se jo je udeležilo skorajda 40 zainteresiranih iz Avstrije, Italije, Lihtenštajna, Nemčije in Švice.

Thomas Probstl

Slovenija

Dobro sodelovanje med občinami

Slovensko članstvo v Omrežju občin »Povezanost v Alpah« sicer ni zelo številčno, zato pa lahko rečemo, da vse štiri občine zelo dobro sodelujejo med seboj. Predvsem občine v Julijskih Alpah, v sodelovanju s Triglavskim narodnim parkom, v letošnjem letu intenzivno delajo na projektu DYNALP² Umirjanje prometa v Alpских dolinah. Že na začetku projekta so se srečali z velikim izzivom, to so različni interesi deležnikov in seveda lastništvom cest, ki so večinoma v državni lasti. Tekom projekta, ki ga izvajajo v okviru projekta DYNALP², pa so se srečali z več zanimivimi idejami. Župan občine Bovec je celo

predstavil idejo o izgradnji tunela Vršič, s katerim bi rešili problem zimskega prehoda preko prelaza Vršič, hkrati pa bi bilo na samem vrhu prelaza veliko manj avtomobilov. Projekt poteka po načrtih in se bo pravočasno končal. Občine pa kljub svojim raznolikostim in posebnostim želijo ohraniti dobro sodelovanje in ga še poglobiti, saj jim je skupna glavna gospodarska dejavnost, to je turizem.

V Občini Kamnik pa so tudi zelo uspešno zaključili DYNALP² projekt Ekokmetije z zdravo prehrano v vsak dom in vsako šolo. Seveda pa nadaljujejo z aktivnostmi spodbujanja okoliških kmetij za preusmeritev v eko pridelavo.

V letu 2008 smo načrtovali pridobiti vsaj dva nova člana, vendar nam kljub vloženemu trudu to ni uspelo. Aktivnosti so potekale na območju Koroške regije in Jezerskega in se bodo nadaljevale tudi v letu 2009. Že v začetku leta pripravljamo predstavitev Omrežja občin Regionalni razvojni agenciji za Koroško razvojno regijo. Tudi ostalim občinam v Sloveniji, predvsem sosednjim občinam na Gorenjskem, želimo približati delovanje našega omrežja in jih pritegniti k razširitvi mreže in izmenjavi izkušenj na mednarodni ravni.

© Fritz Ittacher

Zgodovinske tovrne poti v dolini Achenal/D.

Viri obnovljive energije in energetske učinkovitosti stavb so tema, ki je zanimiva za vse občine članice in na tem področju so vse občine tudi zelo aktivne. V Občini Kranjska Gora potekajo aktivnosti za izgradnjo solarne elektrarne. Osnovna šola v Kranjski Gori je potrebna obnove in v njenem okviru, bi s postavitvijo nove strehe izgradili elektrarno na sončne celice. Potekajo aktivnosti za pridobitev sredstev preko projekta Renewable Energy Across the Alpine Land Project, ki ga razpisuje Swiss Contribution.

V preteklih letih so se v občini Bovec in Bohinj srečevali z naravnimi nesrečami kot so obilno deževje, poplave, plazenje, ter potres in še vedno potekajo sanacijska dela za vzpostavitve v normalno stanje. Prebivalci v alpskem okolju so vajeni naravnih katastrof in zaradi tega primorani vedno znova obnavljati ter popravljati ali pa celo na novo graditi in vse te obnove potekajo v skladu s predpisi na področju energetske učinkovitosti stavb.

Vida Černe

DYNALP² kratko in jedrnato

Vsak izmed 36 projektov DYNALP² ima svojo posebno značilnost. Iz tega razloga se je redakcija odločila, da vam jih na kratko predstavi.

Trajnostni Sibratsgfäll

Sibratsgfäll/A

Dietmar Bechter, podžupan, pravi: »Sibratsgfäll je naš raj. Mi želimo tu živeti dolgo in odgovorno, da ga ne bomo izgubili. Za to potrebujemo skupno vizijo in ustrezno listino«.

S trajnostno mobilnostjo do vrhuncem biotske raznovrstnosti

Sur/CH

Planina Flix na 2000 m.n.v. je v svetu

© Gemeinde Sur

znana zaradi svoje izredne biotske raznovrstnosti. Uspešen nacionalni koncept za uveljavitev mobilnosti je zdaj dosegel tudi njo – gorski avtobus je prispel tudi v kraj Sur.

Prekomejno varčevanje z energijo

Naturpark Nagelfluhkette /A/D

Redko se osveščanje tako globoko zakorenini: s pomočjo infrardečih fotografij zgradbe so bile energetske luknje dobesedno projicirane na lastno hišno steno. Naraščanje potrebe po energiji kot prva sestavljanka v velikem energetskem mozaiku.

Povezani proti zaraščanju

Nationalparkregion Kalkalpen/A

Na katerih področjih so tradicionalno znanje in stari načini obdelovanja smiselni in pomembni? Na primer pri ukrepih za preprečevanje zaraščanja kulturne krajine in ohranjanju pomembnih površin travniških sadovnjakov, kjer je donosnost minimalna.

»Kraljeva cesta« bo spravila ljudi na noge in na kolo

Agno, Bioggio in Manno/CH

© Francesco Chiesa

Popularna pot – obnova zgodovinske poti, imenovane »Kraljeva cesta«, povezuje storitve v korist prebivalcev in zgodovinske, kulturne in okoljske zanimivosti.

Umirjanje prometa v Julijskih Alpah; Kranjska Gora, Bohinj in Bovec/SI

© Iztok Noč

Julijske Alpe/SI

Mehko mobilnost prodirajo tudi v občinah Kranjska Gora, Bohinj in Bovec, kjer vzpostavljajo podlago za novo obliko mobilnosti znotraj in okrog Triglavskega narodnega parka.

Regionalna identiteta na poti

Region am Kumma/A

Najbližji sosed je pogosto najbolj oddaljen in regionalno sodelovanje se zato težko uveljavlja. Štiri vorarlberške občine so kljub temu poskusile, pri tem pa so deležne podpore številnih prebivalcev.

Bio sadje: od kmetije v šole in domove

Kamnik/SI

Bio sadje v petih kamniških šolah, ob petkih bio tržnica... že nekaj časa so lokalni kmetovalci zelo cenjeni. Da bi zadovoljili povpraševanje, v občini razmišljajo o tem, da bi še druge kmetije preusmerili v biološko pridelovanje.

Tam gori, v gorah, Natura 2000!

© Jutta Soraperra

Ludesch/A

Stotine prostovoljcev rešuje travnike pred invazijo praproti. Kmetje, posestniki in prostovoljci se ponovno čutijo odgovorne za svoje gore in naravo, ki se tam razprostira. Morda je prav to Natura 2000!

Prevoznost v naravnih in zgodovinskih območjih za trajnostni turizem

Polcenigo/I

Polcenigo – med naravnimi potmi in vodnimi tokovi: občina, ki skrbi za mehko mobilnost za turiste in domačine.

Podrobnejše informacije o vseh 36 projektih so vam na voljo v t.i. projektnih mapah na naslovu www.povezanostvalpah.org.

Na pohodu po starih poteh doline Ach

© www.oekomodell.de

Chiemgauer Alpengemeinden/D

Več tisoč let stare trgovske in tihotapske poti so ponovno odkrite. Korak za korakom so kopali po kletih, podstrešjih in spominih. Tako bodo lahko v kratkem pripravljene knjige in panoji, ki bodo spremljali pohodnike na poti skozi čas in po dolini Ach.

Vrvež v Kientalu: v iskanju pravične delitve med uporabniki planinskih pašnikov

Reichenbach im Kandertal/CH

Prihode in odhode kmetov in turistov na planšarije ni lahko uskladiti. Potrebni so pogovori, dogovori, risanje kart, skupni ogledi terena, da bi zadovoljili interese vseh: tistih, ki se poklicno zanimajo za Kiental in tistih, ki želijo v njem počitnikovati.

Podobe in zvoki preteklosti

© Comune di Telve

oživljajo

Telve Valsugana/I

Zvoki preteklosti in današnja medijska sredstva se srečujejo. Prebivalci kraja Telve Valsugana se poglobljajo v zgodovino svojega kraja in zbirajo na stotine filmov in fotografij ter intervju-

je s starejšimi prebivalci.

Odkrivanje doline Val Brunone

© Marco Riva

Berbenno/I

Otroci iz kraja Berbenno odkrivajo raj, ki je le nakaj korakov stran od njih. Za ta raj in geološke vrednote je treba res poskrbeti.

Nova preobleka središča vasi

Le Sappey-en-Chartreuse/F

© Michel Aveque

Središče vasi spet oživlja: na trgu spet teče voda in pretok avtomobilov je postavljen na pravo mesto! Prebivalci bi lahko za spomin ohranili načrte o preusmeritvah, prah in hrup. Vendar je bil izziv občinske skupine ta, da delajo čim bližje trgovcem in prebivalcem, da se vse čim prej prilagodi novi ureditvi.

Skupna prizadevanja za ohranjanje

© Gemeinde Frastanz

svišča & co.

Frastanz/A

Zasnova razvoja pokrajine ne zveni preveč razburljivo, je pa vseeno zelo uspešna pri ohranjanju flore in favne. Zaradi intenzivnega sodelovanja med občino, lastniki zemljišč in obdelovalci bodo lahko tudi bodoči prebivalci Frastanza uživali na vrstno bogatih suhih travnikih in senožetih.

Netopir *Nyctalus leisleri* živi v dragocenih kostanjevih gozdovih

© Nicola Zambelli

območja Alto Malcantone

Alto Malcantone/CH

Plešasta miš, *Nyctalus leisleri*, ki so proučevali po dolgem in po čez, lahko veliko pove o ekološki vrednosti kostanjevih gozdov in o najboljšem načinu ravnanja z njimi za ohranjanje biotske raznovrstnosti in za dajanje prave teže tem dragocenim nasadom.

»Doma v gorah«, kajti domovina je več kot golj gore

© Claudia Brefeld

Nenzing/A

Na Predarlberškem, denimo, živi vrsta kačjega pastirja, imenuje se brzični škratec, ki se v teh krajih pojavlja le še v dveh habitatih in eden od njiju je v Nenzingu. Varovanje brzičnega škrateca je ena številnih nalog, ki se izvaja v okviru projekta Doma v gorah.

Skupaj za več življenjskih užitkov

Stand Montafon/A

Turizem in kmetijstvo sta skupaj iskala

© Stand Montafon

in našla nov način trženja kakovostnih kmetijskih proizvodov. Rezultat prizadevanj je vabljliva košarica, polna dobrot, ki so značilne za regijo in v katerih lahko uživajo tako gostje kot domačini.

Mehka mobilnost za prebivalce kraja Werfenweng: nič obveznosti, le prednosti

Werfenweng/A

Prebivalci kraja Werfenweng pripravljajo paket mehke mobilnosti za domačine, s čimer želijo svoje sokrajane navdušiti za ta način mobilnosti. Njihova prekipevaljoča ustvarjalnost predlaga tudi akcije za zimsko turistično ponudbo, za primer slabega vremena, za obnovljive vire energije ali za boljšo kakovost življenja.

Prostor umetnosti in kulture v dolini Lumièrè

Val Lumnezia/CH

Ko vizija postane projekt: Val Lumnezia – dolina svetlobe – bo postala kulturno

© Ramun Capaul

in umetniško središče ter bo ponovno ovrednotila stare zidane objekte v kraju Lumbrein.

Kako bomo odkrivali naravo v dolini Rochemolles? Peš ali z motorjem?

Bardonnechia//

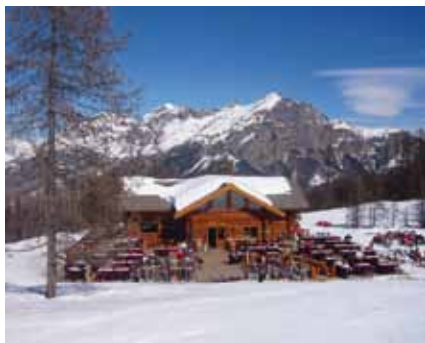
Kraj Bardonnechia – nekoč znan kot motoristični El Dorado v visokogorju – sprejema nova pravila in ne skopari s sporočili za omejitev dostopa motoristom na visokogorske poti.

Okoljska ocena smučišč Pelvoux-Vallouise in Puy-Saint-Vincent

Pays des Ecrins/F

Ali lahko smučišča prispevajo k trajnostnemu razvoju neke gorske regije?

© FrancBrecht

Pelvoux-Vallouise in Puy-Saint-Vincent z okoljsko oceno svojih centrov iščeta odgovor na omenjeno vprašanje.

Solarne plošče, mobilnost s pomočjo sončne svetlobe in odkrivanje narave na Južnem Koroškem in v Karavankah

Südkärnten-Karawanken/A

Namestitev solarnih plošč, fotovoltaič-

© Peter Plaimner

nih črpalk in nakup prvih električnih vozil ter koles v občinah regije sta se usidrali v glavah ljudi. Odslej se lahko domačini in obiskovalci odpravijo na odkrivanje naravnega bogastva regije prav s pomočjo sončne svetlobe.

Turizem štirih letnih časov, opcija prihodnosti smučarskih središč?

Clavière//

Clavière mobilizira svoje sosede, da bi

© Comune di Clavière

skupaj razvili turistično ponudbo za vse letne čase. Za prehod od smučanja in koncentracije turistov v svoji občini, želijo korak za korakom in s svojimi sosedi doseči ponudbo za vse letne čase brez meja.

Gozdni sadeži in zelenjava: lepi na pogled in prijetni v pripovedkah!

Budoia//

V kraju Budoia nadaljujejo svojo uspe-

© Scuola Primaria di Budoia

šno pot: lokalni in gozdni pridelki še naprej uspešno hodijo po svoji poti: prodirajo in se umeščajo v šole in družine. Učenci osnovne šole G. Marconi so iz njih naredili celo junake svojih zgodb.

Preudarna raba gradbenih zemljišč Sent/CH

Kaj bo storila vas z več kot 320 sončnimi dnevi na leto? Natanko to: določila bo zemljišča, namenjena gradnji hiš standarda Minenergie P. To ni dobro le za podnebje, ampak tudi za domače prebivalce.

Zakladi v Entlebuchu, Biosfera

© GIS Kanton Luzern

UNESCO kraja Entlebuch/CH

Biosfera v kraju Entlebuch/CH

S pomočjo novega zemljevida z otoka zakladov, učitelji v Entlebuchu pomagajo svojim učencem pri odkrivanju bogastva njihovega kraja.

»Alchemilla« ali Kako ženske v dolini Grosses Walsertal postanejo alkimisti 21. stoletja

Grosses Walsertal/A

Dišavnice za pitje, kot jed, na ogled in

© Biosphärenpark Grosses Walsertal

za občudovanje, za izmenjavo... Ženske okrog Alchemille predelujejo, oblikujejo, prodajajo pridelke, izdelke in znanje vseh vrst.

Kmetijstvo, priložnost za gospodarstvo, krajino in biotsko raznovrstnost

Le Bourg d'Oisans/F

Ohranjanje starih vrst ali njihovo izkoriščanje v kmetijski namene? Morda kar kombinacija obojega? Katera zemlja? Kakšen položaj? To so možnosti, ki jih je pretehtala občina Bourg d'Oisans, da bi ovrednotila lokalno kmetijstvo in prispevala k ohranjanju agro-biotske raznovrstnosti.

Auzet hoče svojo hišo thermos!

Auzet/F

Auzet, majhna galska vasica, pripravi načrt bodočih pasivnih hiš. Z ustvarjalnostjo in vztrajnostjo ta pionirska občina premaga vse ovire: dvome, finančne težave, pomanjkanje znanja...

Gastronomija, turistični adut na

© Francesco Pastorelli

mizi

Massello/I

Razprave in gastronomske degustacije sejejo zamisli v podjetnih glavah: v kraju Massello se nek kmetovalec pripravlja, da bo ponovno začel s tradicionalno pridelavo krompirja. Gre še za eno dejavnost več, ki v tej mali občini s približno sedemdesetimi prebivalci ponovno oživlja.

Posredovanje znanja o okusnih domačih izdelkih

Vorderer Bregenzerwald/A

© www.gsiberger.at-kaesestrasse.jpg

Okušati domače izdelke in pri tem še uživati – to ni pravljica, ampak resničnost bregenzerwaldske regije. Najbolje pri vsem tem je, da se sedaj po zaslugi akademije kulinarčnih užitek lahko vsak nauči, kako to početi.

© Andreas Willinger

Vse za ohranjanje habitata in narave

Krumbach/A

V Krumbachu so se prebivalci, arhitekti, gostinci, geomorfologi, obrtniki, ljubitelji narave in drugi, združili ter pripravili 1001 recept, da bi oživili in ohranili življenjski prostor znotraj krajine in v vsakdanjem življenju. Eden od številnih receptov: fotografski natečaj.

Dobre zamisli ob nepravem času ?

Grabs/CH und Communes du vercors/F

Pri nobene projektu ne moremo popolnoma izključiti dvomov ali neuspehov. DYNALP² je tudi naletel na kakšno zrno peska. Projekt za okoljsko vzgojo, ki so ga pripravili v kraju Grabs v Švici, je sicer izbrala žirija, a na žalost ni nikoli zaživel; predhodno dogovorjeni partnerji niso potrdili svoje udeležbe pri njem in ni bilo smotno z njim nadaljevati. Po drugi strani pa je projekt o mehki mobilnosti v občinah Villard-de-Lans in Corrençon-en-Vercors pod vprašaj postavila nova občinska ekipa tako, da sta bili izvedeni le njegovi prvi dve fazi. Upajmo, da zamisli v Grabsu in Vercorsu nekega dne spet zaživijo, v primernejšem trenutku in na ustrežnejši način.

Claire Simon, Claudia Pfister

Veliko tem za pogovor

Ne glede na to, ali je šlo za energijsko učinkovito gradnjo, okoljsko izobraževanje, čezmejno sodelovanje ali inovacije – prireditveno leto 2008 je ponudilo veliko znanja in informacij. Kaj je več kot 300 udeležencev in udeleženk Alpskega tedna odneslo s seboj domov od te velike prireditve in kaj je okoli 150 udeležencev delavnice DYNALP² doživelo v šestih prireditvenih dneh, si preberite na naslednjih dveh straneh.

© «Allianz in den Alpen»

Poleg prenosa znanja je odločilno povezovanje med udeleženci prireditiv.

V Berbenu/I se je prireditveno leto 2008 začelo prve dni aprila. Okoli 50 udeležencev iz italijanske pokrajine Bergamo, Švice, Francije in Avstrije je izkoristilo priložnost in si izmenjalo informacije o tem, kakšne možnosti obstajajo za vključevanje mlade generacije v pobude, ki obravnavajo varstvo narave in projekte trajnostnega razvoja, kot tudi o projektih za mlade, ki so organizirani v okviru Omrežja občin (gl. uokvirjeno besedilo na str. 16).

Sredi maja je bila v švicarskem Entlebuchu osrednja tema energijsko učinkovita gradnja na območju Alp. Okoli 30 udeležencev iz Švice, Avstrije, Nemčije, Francije in Italije je razpravljalo o tem, kako pospešiti prizadevanja za izpolnitev ciljev t. i. 2000-vatne družbe, kar pomeni, da poraba energije na prebivalca ne bo smela presegati 2000 vatov. Kot so menili udeleženci, postajata vedno pomembnejša prav povezovanje in s tem prenos znanja in izkušenj – kot se je zgodilo na tej prireditvi.

O izmenjavi in medsebojnem povezovanju je bilo govora tudi v Immenstadt/D, kjer se je konec septembra 2008 tudi končal niz delavnic DYNALP² z naslovom »Čezmejno sodelovanje – priložnost za regionalni razvoj in zavarovana območja«. Okoli 40 udeležencev je ob tej priložnosti pozorno sledilo predstavitev posameznih primerov uspešnega čezmejnega sodelovanja v različnih alpskih regijah.

Okoli 350 oseb je sodelovalo v razpravi, ki je na temo inovacije v Alpah in za Alpe potekala v okviru zadnjega Alpskega tedna z naslovom inovacije [v] Alp[ah] od 11. do 14. junija v francoskem kraju Argentière-la-Bessée.

Mape z gradivom, povzetki razprav v delovnih skupinah in vse prezentacije z delavnic so na voljo na www.alpenallianz.org/sl/infoservice/prenos-datoteke/delavnica (sl), www.alpenallianz.org/de/infoservice/downloads/workshops (de).

V času Alpskega tedna, ki ga je soorganiziralo Omrežje občin, je nekatere udeležence Serena Rauzi iz CIPRE International v spontanah krajših intervjujih povprašala, kakšni so njihovi osebni vtisi in doživetja v zvezi s prireditvijo. Med intervjuvanci so bili tudi prebivalci iz treh članskih občin Omrežja občin:

© CIPRA International

Med intervjuvanci so bili tudi župan avstrijske občine Zwischenwasser Josef Mathis, občinski svetnik italijanske občine Polcenigo Mario Cosmo in prebivalca italijanske občine Budoia Valentina Zambon (od leve proti desni).

Kateri so glavni razlogi, da ste ze odločili za udeležbo na Alpskem tednu?

Josef Mathis.: Alpskega tedna sem se udeležil, ker pričakujem, da bom tako dobil nove spodbude in ideje za delovanje na ravni občine.

Mario Cosmo: Prišel sem, ker izvajamo projekt IDYNALP²-Projekt in se zanimamo za možnosti njegovega nadaljevanja. zato se mi zdi izredno pomembno, da sem na tekočem z informacijami o trenutnem razvoju v Alpah.

Valentina Zambon: Želim se predvsem čimbolje izobraziti na področju trajnostnega razvoja ter izvedeti, kako ga na območju Alp uresničujemo.

Povezanost za mlade

Ur. – Leto 2008 je bilo povsem v znamenju mladih. Poleg zagotovitve pogojev za okrepljeno dejavnost omrežja na tem področju v prihodnje je bil organiziran prvi mladinski tabor, ki ga je spremljalo Omrežje občin »Povezanost v Alpah«.

Berbenno/I: idealni okvir za vzpostavljanje stikov

Na začetku aprila je v Berbennu/I potekala delavnica DYNALP² z naslovom Mladi in varstvo narave. To je bila dobra priložnost za razpravo o ideji za izvedbo projekta mladih, ki je nastala pri Omrežju občin leta 2007 v Bovcu. V ta namen je prišlo do prvih stikov med različnimi organizacijami, ki se ukvarjajo z mladinskimi tabori, in zainteresiranimi potencialnimi članskimi občinami. Delavnica v Berbennu si je zastavila dva cilja: da bi se morebitni prihodnji partnerji spoznali med sabo in da še naprej sodelovali pri uresničevanju projektne ideje.

Argentière-la-Bessée/F: kraj prvega delovnega tabora Omrežja občin »Povezanost v Alpah«

Prva izmenjava mladih, katere zasnova je nastala v italijanskem Berbennu, je potekala julija in avgusta v francoski občini l'Argentière-la-Bessée. Tri tedne je okoli 30 mladih iz cele Evrope in tudi oddaljenih regij, denimo iz vzhodne Rusije, delalo v rudnikih srebra v l'Argentière-la-Besséeju. Obnavljali so stare jaške, da bi bili rudniki spet dostopni za arheološke raziskave in potrebe turizma. Poleg dela so bile na programu različne dejavnosti, povezane z uresničevanjem trajnostnega razvoja. Tako sta bila organizirana obiska čebelarja in Narodnega parka les Ecrins ter številne druge dejavnosti. Poleg tega so pester okvirni program dopolnjevale večurne razprave o uresničevanju trajnostnega razvoja, ki sta jih vodili Siv-Ann Lippert, koordinatorka francoskega dela omrežja Povezanosti v Alpah, in Carine Pionetti, svetovalka za okolje in razvoj. Izkazalo se je, da je vključevanje razmišljanj o prihodnosti in trajnostnem razvoju Alp v dejavnosti delovnih taborov zanimiva ideja, ki jo je vredno ponovno uporabiti in tudi priporočiti drugim!

Prve raziskave v letu 2009 so lahko povod za sanje o ustanovitvi koordinacijske službe Omrežja občin za izmenjavo mladih. V vsakem primeru na tem področju ostajamo tudi v prihodnje.

Kaj bi označili kot vrhunec Alpskega tedna?

Cosmo: Četrtek je bil zelo intenziven, še posebej z vidika izjemnih referatov. Veselim se že, da bodo objavljeni. Sama kako-vost dogodka je bila zelo visoka zato mi bo zaključna slovesnost še toliko bolj ostala v spominu.

Mathis: Nič, kar bi izstopalo, vsa predavanja so se mi zdela zanimiva in so bila nekaj posebnega. Zame ni bilo vedno vse novo, a ko pogledam vse skupaj, vidim veliko stvari, ki jih lahko v moji občini izpeljemo v praksi.

Zambon: Zdi se mi, da so vrhunci podobnih dogodkov tisti, ki niso samo strokovni, temveč omogočajo medsebojno povezovanje in srečevanje. Tako so mi najbolj všeč ekskurzije, ki bi jih po mojem mnenju lahko ponudili še več.

Kaj ste novega izvedeli o inovacijah?

Zambon: Izvedel sem, da ima sodelovanje z občani izredno velik pomen, še posebno pred sprejetjem pomembnih odločitev. Še posebno v Italiji se moramo dobro potruditi, kako ravnamo z ljudmi in da upoštevamo lokalno mentaliteto.

Mathis: Ugotovil sem, da je povezovanje zelo pomembno in da mora k temu prispevati vsak posameznik, torej tudi vsak občan. To je bila zame nekakšna potrditev, saj pri nas to že počnemo. Ničkolikokrat sem slišal, da je treba z uspešnim delom pričeti – ne samo, temveč pogosto – od spodaj navzgor.

Cosmo: Izvedel sem, da ni enostavno razložiti, kaj je inovacija, ker jo lahko tolmačimo na različne načine. Gotovo ne smemo ostati na miru, kajti že Heraklit je dejal: »Nastajanje je stanje bivanja«. Inovacije so spremembe h katerim smo zavezani. Ker pa se v gorah vse dogaja tudi v zvezi s klimatskimi spremembami, to ne poenostavlja stvari, ampak nas sili v iznajdljivost, da jih prehitimo.

Katera pomembna spoznanja z Alpskega tedna boste odnesli s seboj domov?

Mathis: Pozitiven spomin na državo, ljudi, na vsebino, o kateri smo se pogovarjali.

Cosmo: Billa je lepa izkušnja, predvsem me veseli, da sem spoznal toliko pametnih ljudi. Opazil sem, da je prišlo veliko ljudi iz regije, medtem ko je Italija bolj slabo zastopana.

Zambon: Ostala mi je želja po nadaljevanju in poglobljanju teh tematik ter da bi predvsem v moji državi znali podpreti trajnostne pobude.

Razno: drugi pomembni dogodki v letu

Leto 2008 je bilo za Omrežje občin v marsikaterem pogledu zelo produktivno. Številne pomembne dogodke smo že opisali na prejšnjih straneh. Marsikaj, pa naj si bodo dogodki, projekti, izdelki ali ljudje, nas je spremljalo kot interdisciplinarna tema ali pa je nastalo kot majhen, a pomemben stranski proizvod, ki ga v tej številki ni bilo mogoče točno uvrstiti v posamezne rubrike.

Partnerstvo med »Povezanostjo v Alpah« in AGOCO

© CIPRA International

Z malo denarja dobijo družine v centralnoazijskih gorskih vasicah možnost, da izboljšajo svoje življenjske pogoje. Že mali prispevki lahko prispevajo, da se poraba energije ter s tem izpusti toplogradnih plinov zmanjšajo, izolacija tal instavb izboljša ter poseki lesa zmanjšajo. Nekatere izmed naših članic podpirajo naše partnerstvo z »Centralnoazijskim združenjem gorskih vasi« za izboljšanje energetske učinkovitosti, ohranjanje naravnih virov in izboljšanje življenjskih pogojev v gorskih vaseh centralne Azije. Najlepša hvala!

Omrežje občin podpisalo Pakt o podnebnju

Ena najpomembnejših točk, o kateri je bilo govora na 36. seji predsedstva Omrežja občin »Povezanost v Alpah« 21. 11. 2008 v italijanskem kraju Eppan, je bil dokument Pakt o podnebnju za Alpe kot vzorčno regijo na področju varstva podnebnja, ki je nastal na pobudo CIPRE International in v katerem je med drugim zapisano naslednje:

Podpisane organizacije, inštitucije in mreže, ki imamo sedež na območju Alp oziroma se z njimi poglobljeno ukvarjamo, pozivamo pogodbenice Alpske konvencije, da Alpam omogočijo postati vzorčna regija na področju varstva podnebnja. Akcijski načrt za področje podnebnja, ki naj bi ga leta 2009 v Franciji sprejela X. konferenca okoljskih ministrov alpskih držav, je za to odlična

priložnost.

Predsedstvo je soglasno sprejelo sklep, da Pakt o podnebnju podpiše tudi Omrežje občin. Joël Giraud, francoski član, je pri tem izrecno poudaril, da morajo prav občine, ki so članice mreže, prevzeti odgovornost, ki jo imajo zaradi svojega zglednega delovanja, in morajo zato znati pogledati tudi »čez lastni plot«.

Če tudi vaša občina želi podpisati Pakt o podnebnju, pojdite na spletno stran www.povezanostvalpah.org, kjer si Parkt lahko presnamete in podpišete.

Alpska miza na turneji

Na Alpskem tednu 2008 je alpska miza praznovala svojo premiero. Na ročno izdelani mizi iz vorarlberške breze in v obliki alpskega loka je zapisanih že vseh 89 članic. Celotno stojnico z alpsko mizo, plakati, informacijskimi brošurami, sestavljivimi lesenimi zaboji in stoli si lahko članice društva sposodijo in jih uporabijo na prireditvah. Interesenti lahko pišejo na info@povezanostvalpah.org.

Omrežje občin se je udeležilo tudi razstave posterjev, kar 9 članic je predstavilo svojo regijo oz. občino in projekte.

© «Allianz in den Alpen»

Resolucija o mestnih in podeželskih regijah naletela na ugoden odziv

O resoluciji Omrežja občin o uravnoteženem razvoju mestnih in podeželskih regij na območju Alp, ki je bila razposlana konec leta 2007, smo prejeli številna

mnenja. Vsega 16 nacionalnih in regionalnih članov vlad iz Francije, Italije, Avstrije, Švice in EU je pisno izrazilo svoje mnenje in pozdravilo idejo "Povezanosti v Alpah" oz. se z njo strinja. Številni so opozorili na obstoječo okvirno zakonodajo (o javnih storitvah, prometu in urejanju prostora) in regionalne strategije, katerih cilj je v posameznih regijah oz. državah zagotoviti enakovredne življenjske razmere na mestnih in podeželskih območjih alpskega prostora. Omrežje občin se zahvaljuje vsem, ki so poslali svoje prispevke, in za njihovo zavzetost ter jim

Omrežje občin »Povezanost v Alpah« se bo tudi v prihodnje zavzemalo za uresničevanje ciljev iz resolucije in bo zato 16. in 17. oktobra 2009 v Bad Reichenhallu v Nemčiji na to temo organiziralo mednarodno konferenco. Več informacij sledi v kratkem.

še naprej želi mnogo uspehov pri uresničevanju ciljev iz resolucije. Besedilo resolucije je objavljeno na naslovu www.povezanostvalpah.org/sl/infoservice/resolucije-omrezja-obcin (sl).

Projektne mape DYNALP²

36 Dynalповih projektov je sedaj objavljenih v t.i. projektnih mapah. Najpomembnejše informacije o projektih (nasilci, cilji, dejavnosti in kontaktne informacije) so pregledno povzete na eni strani, slikovno gradivo pa ponazarja določene vidike projektov.

Projektna mapa je na voljo v petih jezikih (v nem., fran., ital., slov.i in angl.). Za vsak jezik so zbrani posamezni projekti iz različnih alpskih regij, vsi pa so na voljo tudi v angleški različici. Projektne mape je mogoče brezplačno naročiti v natisnjeni obliki na info@povezanostvalpah.org ali pa presneti iz: www.povezanostvalpah.org/sl/projekti/dynalp2/projektna-mapa-dynalp2/file.

Intervju: Thierry Billet

Pristop k Omrežju občin »Povezanost v Alpah« kot velika preizkušnja

S Thierryjem Billetom, podžupanom in okoljskim pooblaščencom mestne občine Annecy, smo se pogovarjali o njegovih prizadevanjih za trajnostni razvoj svojega mesta. Medobčinska raven je zanj pomembno izhodišče, o čemer priča tudi njegovo dinamično delovanje v vlogi namestnika predsednika občinskega združenja Lac d'Annecy (SILA). Nov korak na njegovi poti k spreminjanju dobrih namer v dejanja pa je mednarodna mreža „Povezanost v Alpah“.

© Thierry Billet

Thierry Billet (53), odvetnik specialist za delovno in okoljsko pravo. Že leta zelo dejaven na področju varstva okolja, danes v okviru EUROPE ECOLOGIE. O njegovem vsakdanjiku, ki ga doživlja kot občinski politik Annecyja, si več preberite v njegovem blogu na <http://www.thierry-billet.org/>.

Gospod Billet, s 50.000 prebivalci je Annecy po številu prebivalcev najpomembnejši član Omrežja občin. Katere so z vidika trajnostnega razvoja prednosti in slabosti takega mesta, kot je vaše?

Annecy ima nekaj prednosti na področju okolja in trajnostnega razvoja, četudi je lahko v tako velikem mestu v političnem pogledu težje in bolj zapleteno doseči spremembe kot v manjših občinah. Upoštevati je treba stališča odborov, mestnih svetov, opozicije – tako pač zahtevajo demokratična pravila. Po drugi strani pa ima Annecy v primerjavi z majhnimi občinami, kjer morajo župani pogosto vse narediti sami, pri izvajanju politike podporo močnih občinskih služb s kompetentnimi in motiviranimi sodelavci.

Katero vlogo imajo gospodarske in politične razmere?

Annecy je sorazmerno bogato mesto, s prebivalci, ki imajo višjo izobrazbo od nacionalnega povprečja in jim zlasti za okoljske teme ni vseeno. Tudi politična večina je v Visoki Savoiji poseben primer, saj se že po tradiciji nagiba bolj v desno. Vladajočo večino sestavljajo socialisti, angažirani državljani, tudi okoljevarstveniki, ki se zadnja leta na volitvah vedno dobro odrežejo.

A kljub vsem tem prednostim se mi zdi, da se stvari še vedno prepočasi spreminjajo. Za napredek si je treba stalno prizadevati. Le kakšno je stanje še druge?!

Mesto ni samoten otok. Kakšne odnose ima Annecy z okoliškimi regijami?

Annecy sodeluje z okoliškimi regijami na številnih področjih, zlasti na področju javnega prevoza. V Annecyju je tovrstna ponudba kakovostna, vendar pa so povezave z zaledjem slabe in prometni zastoji so zato še vedno velik problem. V okviru skupne pogodbe o razvoju regije Rona-Alpe poskušamo doseči moratorij za investicije v gradnjo cest, da bi javna sredstva v večji meri namenjali za javni prevoz, da bi ponovno odprli opuščene železniške postaje ali pa zagotovili avtobusne povezave z okolico. Zaradi svojega gospodarskega pomena lahko mestna občina Annecy odločilno vpliva na sprejemanje odločitev.

Kateri ukrepi za uveljavitev trajnostnega razvoja in varstva okolja, ki jih je sprejelo oz. jih izvaja mesto, so trenutno najpomembnejši?

Annecy je že tri desetletja prejemnik velike francoske nagrade na področju floristike, kar je priznanje lepoti mesta in njegovi zunanji podobi. Za celostno upravljanje mestnih zelenih površin bi bilo treba vključiti vidik biotske raznovrstnosti in mestne ekologije. To konkretno pomeni naslednje: manjša uporaba fitofarmaceutskih sredstev, spreminjanje zelenih površin v zatočišča za ptice v upravljanju društva za varstvo ptic, postavitve čebelnjakov ali uvajanje diferenciranega menedžmenta zelenih površin. To majhno kulturno revolucijo mora potrditi še simbolično dejanje: preimenovanje »službe za urejanje zelenih površin« v »službo za mestno ekologijo«.

Ali se mesto ukvarja tudi s podnebno problematiko?

Da, Annecy uvaja lokalni podnebni načrt i to je skupna zadeva mestne uprave in občinske zveze Lac d'Annecy. Preprečevanje podnebnih sprememb na tako velikem območju, na katerem deluje tudi sežigalna naprava, zahteva ambiciozno politi-

ko z ustreznim investicijskim načrtom. Začeli smo z izdelavo bilance CO₂ in termografskih zračnih posnetkov. Razstava rezultatov opravljene termografije je pri prebivalcih naletela na veliko zanimanje. Težava je v tem, da je v času gospodarske krize občane težko prepričati, da bi od razumevanja problematike prešli k konkretnim dejanjem. Zato mesto tudi sodeluje z nevladno organizacijo Prioriterre, informacijsko-posvetovalnim središčem, ki ponuja storitve na področju rabe energije, vode in naravnih virov, tehnično svetovanje in podporo, sodeluje pa tudi z bankami, da bi občanom olajšalo pridobitev sredstev za investicije.

»Zimske olimpijske igre lahko izkoristimo kot ogledalo in katalizator za trajnostni razvoj.«

Kaj pa kandidatura Annecyja za zimske olimpijske igre? Ali ni tako velika športna prireditel v nasprotju z vašimi prizadevanji za trajnostni razvoj?

Stavimo na organizacijo emisijsko nevtralnih zimskih iger z nevtralno bilanco CO₂ za vse objekte, olimpijsko vasjo s pasivnimi hišami in investicijami, ki se koncentrirajo samo na železniško infrastrukturo. Visoka Savoja že ima vse potrebne športne objekte. Vendar pa želimo tudi na tem področju sodelovati s France Nature Environnement in tako vplivati na menedžment te infrastrukture, na primer glede vode za naprave za umetno zasneževanje. Ne želimo, da bi se mesto in departma zaradi zimskih iger zadolžila za naslednjih 50 let. Želimo biti izbrani za prireditelje olimpijskih iger, ker je naša opremljenost s športnimi objekti odlična in ker bodo naša vlaganja zmerna in okolju prijazna. Bilanca CO₂ na območju departmaja bo po zaključenih igrah boljša, kot je danes.

To so številne domiselne ideje, pa so tudi uresničljive?

Yann-Arthus Bertrand, ugledni ekolog, je že izrazil pripravljenost za prevzem pokroviteljstva nad našo kandidaturo. Ker je zelo poznana osebnost, je to za nas pomembna potrditev, ki nas bo spodbujala, da bomo svoje obveznosti tudi izpolnili.

To je velik izziv in velika obveza, vendar menim, da lahko zimske igre uporabimo kot izložbeno okno in kot pobudnik trajnostnega razvoja. Prvotno si je generalni svet departmaja igre zamišljal popolnoma drugače in razprave o tem v departmaju ne bodo lahke. Toda danes tudi politiki, ki varstva okolje nikoli niso postavljali v ospredje, v svojih izjavah omenjajo bilanco CO₂. Ali je možno, da se odnos, vzdušje v departmaju počasi le začne spreminjati? V vsakem primeru verjamemo, da velja poskusiti.

Zakaj je Annecy leta 2008 sklenil pristopiti k Omrežju občin?

Ta pristop ni bilo zgolj naključje. Najprej je bila tukaj moja osebna volja. Že dlje časa sem aktiven v okoljskem gibanju. V

prejšnjem mandatnem obdobju sem bil v opoziciji in že takrat sem predlagal, da bi pristopili k tej organizaciji. Sedaj sem del politične večine in bilo je logično, da sem ta predlog ponovno odprl.

Tak pristop je v političnem pogledu zelo pomemben. Program Annecyja je zaznamoval trajnostni razvoj, a samo to ne zadoštuje. Pristopiti k Omrežju občin »Povezanost v Alpah« pomeni predati se omrežju! Ko enkrat pristopiš, moraš tudi aktivno sodelovati! Tako izraziš politično voljo in sodeluješ pri izvajanju Alpske konvencije. To ni le prazno govorjenje.

Kje so po vašem mnenju prednosti pristopa k Omrežju občin »Povezanost v Alpah«?

Predvsem v tem, da lahko izkoristiš izkušnje drugih ter z drugimi članicami lahko izmenjuješ izkušnje in znanje. Za mesto, kot je Annecy, obstajajo v drugih državah številne ideje, ki jih je mogoče uporabiti, denimo ureditev ekočetrtri. Lahko ponudimo tudi lastne izkušnje, npr. jezerski in vodni menedžment brez pomoči zasebnega gospodarstva. In na razpolago imamo celotno logistiko, s pomočjo katere lahko organiziramo prihodnja srečanja Omrežja občin »Povezanost v Alpah«.

Intervju je vodila Claire Simon

Tri besede, trije odgovori!

Kaj je tisto, Thierry Billet, na kar spontano pomislite, ko slišite naslednje tri pojme?

Alpe: občutljivost.

Trajnostni razvoj: pomembna je prostovoljna zmernost!

Prihodnost: strah. Zelo me vznemirja. Sem pesimističen. Vendar pa je položaj tako resen, da si pesimizem komajda lahko privoščim. Ukrepati bi morali strogo hitreje. Delovanje, ukrepanje, to sta sredstvi proti črnogledosti.

© Modis, 2002

Novi program projekta DYNALP: občine v boju za podnebje

S podnebjem kot eno ključnih tem se danes ukvarjajo številni akterji. Žal pa se sprejemajo tudi ukrepi, ki nasprotujejo načelu trajnostnega razvoja in varstvu narave. Za Omrežje občin je zato pomembno, da svoje članice podpira pri njihovih trajnostnih prizadevanjih za reševanje problematike podnebnih sprememb. Novi program dynAlp-climate, ki se bo začel julija letos, bo prav v ta namen ustvaril ustrezne podlage. Zahvaljujoč finančni podpori Sklada za naravo MAVa je za novi program na voljo okoli 200.000 EUR. Podrobnejše informacije vam bodo kmalu na voljo na www.povezanostvalpah.org.

KOLOFON

Lastnik in izdajatelj: Omrežje občin "Povezanost v Alpah" – Gemeindeforum "Allianz in den Alpen" – Réseau de communes "Alliance dans les Alpes" – Rete di comuni "Alleanza nelle Alpi": Rainer Siegele, Gemeindeamt Mäder, Alte Schulstr. 7, A-6841 Mäder, T +43/5523/52860-0, F DW 20, E-mail r.siegele@maeder.at, www.povezanostvalpah.org

Redakcija, prelom in postavitve strani: Claudia Pfister (odgovorna urednica), Claire Simon, Elke Klien

Lektorat: Mateja Pirc

Prevodi: Carlo Gubetti, Alexandra Geese, France Elegante, Sylvie Gentizon, Monika Vogt, Nataša Leskovic Uršič, Lea Caharija, Maša Valentinčič

Grafični koncept: Atelier Silvia Ruppen, Vaduz

Tisk: Color-Druck, Götzis (A)

Celotna naklada: 2.750 izvodov

Natisnjeno na recikliranem papirju Cyclus, ki je iz 100% starega papirja in nosi avstrijski znak za okolje in znak Nordic Ecolabel.

PRESEDSTVO

Rainer Siegele (Mäder/A), 1. predsedujoč
Antonio Zambon (Budoia/I), 2. predsedujoč
Freddy Kaiser (Mauren/FL)
Walter Grath (Oberstaufen/D)
Jure Žerjav (Kranjska Gora/SLO)
Franz Gnos (Silenen/CH)
Joël Giraud (Argentière-la-Bessée/F)